

S čím nebudú slovenskí poslanci nikdy súhlasiť - II. Platnosť referenda

Každé štyri roky, a niekedy aj častejšie, sa na Slovensku deje ohromná udalosť - voľby. Ľudia využijú svoju reálne jedinú možnosť vyjadriť sa. Vyberú si svojich zástupcov a tí, akoby švihnutím zázračného prútika, stávajú sa elitou národa.

Nie takou elitou, akú poznáme z rôznych encyklopédií významných osobností. Osobností, ktoré niečo vymysleli, vybudovali, namaľovali, napísali, či zostrojili. Poslanci sa stávajú namyslenou a arogantnou kvázielitou, trpiacou stratou sluchu. Nepočujúcou hlas ľudí. A načo aj počúvať? Veď kto iný má patent na pravdu, keď nie Ja-poslanec, zvolený a neomylný „zástupca ľudu". Možno sú aj takí, ktorí nepodľahnú pocitu nadčloveka a úprimne hľadajú riešenia pre ľudí a so skromnosťou patriacou práve spomínaným velikánom, tieto riešenia ponúkajú pre Slovensko.

Ale sú voľby naozaj jedinou možnosťou vyjadriť sa?

Existuje ďalšia možnosť. Referendum - Hlas ľudí. V referende majú ľudia právo priamo presadiť svoj názor, bez ohľadu na to, aký názor majú poslanci. V referende sa totiž poslanec stáva obyčajným človekom s hlasovacím lístkom v ruke. Už to nie je nadčlovek - jeden zo 150, ale jeden z mnoho miliónov ďalších.

Od roku 1993 bolo na Slovensku referendum vyhlásené niekoľkokrát. Vždy však bolo neúspešné, či ako sa v niektorých prípadoch hovorí, zmarené. S výnimkou jediného zo siedmich. Jediné platné referendum sa konalo v roku 2003 - o vstupe Slovenska do EÚ. Platné len veľmi tesne, a to napriek podpore všetkých možných politických strán.

Dá sa povedať, že zorganizovať na Slovensku platné referendum je nereálne. A pritom by stačilo len veľmi málo. Zrušiť podmienku platnosti referenda účasťou nadpolovičnej väčšiny voličov.

Reálne sa totiž môže vyskytnúť problém, ktorého riešenie je pre Slovensko dôležité (napríklad problém dlhodobej neobsadenosti funkcie generálneho prokurátora), ale nikdy nezaujímal nadpolovičnú väčšinu. Na druhej strane politici nedokázali tento problém vyriešiť. Prečo sa teda nespýtať ľudí? Múdry človek si nechá poradiť. Hlúpy nepotrebuje nikoho.

Zaujímavé je, že v niektorých prípadoch nie je potrebná nadpolovičná väčšina. Ak by sa napríklad volieb do VÚC zúčastnilo len desať ľudí, voľby sú platné. Alebo keď si ľudia majú vybrať svojho zástupcu v Európskom parlamente, tak je tiež jedno, koľko ľudí sa k tomuto vyjadri. Prečo práve referendum, ako možnosť spýtať sa ľudí na čokoľvek, si vyžaduje tak masovú účasť?

Jedna odpoveď sa ponúka. Politici sa boja. Jednou z vecí, z ktorých majú strach, je prenechať rozhodnutie ľuďom.